

DOI: <https://doi.org/10.34768/r1.2022.v482.16>**Ewa Johnsson***

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2560-7568>e-mail: ewjo@amu.edu.pl**SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI „NAUCZYCIEL – CZAS
– PRZESTRZEŃ – SZKOŁA. EDUKACYJNE SPLOTY
PRZESZŁOŚCI Z TERAŹNIEJSZOŚCIĄ I PRZYSZŁOŚCIĄ”**

W dniu 27 kwietnia 2022 roku odbyła się online międzynarodowa konferencja zorganizowana przez Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Wydział Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Zgromadziła ona pracowników naukowych z Gdańska, Warszawy, Poznania, Krakowa, Wrocławia, Torunia, Katowic, Łodzi, Rzeszowa, Słupska, Lublina, Kalisza, Szczecina, Zielonej Góry, Kielc, Bielska-Białej, Gorzowa Wlkp. i innych ośrodków, także nauczycieli, doktorantów oraz studentów z różnych stron Polski. Wśród gości zagranicznych znalazły się osoby z Izraela, Ukrainy, Czech, Słowacji i USA. Referaty wygłaszano w językach polskim i angielskim.

Organizatorki tego wydarzenia dr hab. Małgorzata Kabat, prof. UAM oraz dr hab. Ewa Pasterniak-Kobyłecka, prof. UZ w myśli przewodniej skierowanej do prelegentów zaproponowały pochylenie się nad kwestiami szeroko pojętej edukacji w szkołach, która od początku swych dziejów wymaga dostosowania do zmieniających się zewnętrznych warunków, rozwoju społecznego, gospodarczego i cywilizacyjnego. Badaczki zachęciły uczestników do dyskusji na temat rozwiązań wartych zastosowania w codziennej nauczycielskiej praktyce oraz podjęcia rozważań nad możliwościami i sprawczością nauczyciela stawianego przed coraz to nowymi wyzwaniami będącymi istotą szkolnej rzeczywistości.

***Ewa Johnsson** – doktor nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika; zainteresowania naukowe: pedagogika komparatystyczna i międzynarodowa, metodyka nauczania przedmiotów artystycznych, edukacji elementarnej, arteterapia, logopedia.

Konferencję objęła patronatem i otworzyła Pani Dziekan WSE UAM, Przewodnicząca KNP PAN prof. dr hab. Agnieszka Cybał-Michalska, która wyeksponowała cykliczność i ogólnospołeczną rangę spotkania oraz wagę międzynarodowej wymiany naukowej. Następnie Pan Dyrektor Instytutu Pedagogiki UZ dr hab. Mirosław Kowalski, prof. UZ ukazał, w jaki sposób mądry nauczyciel może ukształtować zainteresowania i aspiracje swoich uczniów oraz zachęcić ich do samokształcenia. Obrady prowadzono w pięciu sesjach.

Poszczególne prezentacje były również transmitowane w sali wykładowej Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Zielonogórskiego. W sesji pierwszej (*Tradycja i nowoczesność w procesie edukacji*) zostały wygłoszone bardzo interesujące referaty (między innymi przez: dr hab. Agnieszkę Nowak-Łojewską, prof. UG, *Edukacja upośredniczona w sieci. Perspektywa czy zagrożenie?*; dr hab. Jana Grzesiaka, prof. PWSZ, *Podnoszenie jakości pracy placówek oświatowych dawniej i obecnie*; dr hab. Eunikę Baron-Polańczyk, prof. UZ, *Źródła wiedzy i umiejętności uczniów w zakresie ICT (czynniki różnicujące)*; dr hab. Małgorzatę Kabat, prof. UAM, *Dawna i współczesna aktywność nauczyciela jako pomost przyszłej działalności*; dr hab. Jadwigę Daszykowską-Tobiasz, prof. URz, *Ponadczasowość koncepcji edukacji jutra Profesora Kazimierza Denka*; dr Annę Michniuk, *Edukacja w krainie lodu i ognia, czyli o szkołach w Akureyri (Islandia) słów kilka*; mgr Ziporę Mar Haim, *Korczak's works for contemporary educators*; mgr Justynę Michalik, *Neue Methoden und Medien im Fremdsprachenunterricht*; mgr Julię Nieścioruk, *Foreign language teachers' preparation for inclusive education of students with diverse needs*).

W wystąpieniach podkreślono, że system edukacji stara się od wieków nadać za zadaniami i wyzwaniem stawianymi przez zewnętrzne warunki społeczne i kulturowe. Tradycyjne i współczesne rozwiązania wzajemnie się przenikają. Działania wielu nauczycieli idą w tym kierunku, aby umiejętnie inspirować i budować zaangażowanie wychowanków zarówno w aktywność indywidualną, jak i zespołową. Ponadto prelegenci zwrócili uwagę na wartość, ale i zagrożenia związane z wkraczaniem zamierzeń edukacyjnych, między innymi w świat wirtualny, stanowiący obecnie istotną przestrzeń interakcji związanych z wychowaniem i kształceniem.

Kolejne głosy w sesji drugiej (*Akceptowane i patologiczne zachowania nauczyciela, ucznia, rodzica w przestrzeni szkoły*) dotyczyły przede wszystkim sposobów funkcjonowania i relacji podmiotów edukacji, stanowiących niejednokrotnie wyzwania wychowawczo-dydaktyczne. Swoje przemyślenia zaprezentowali między innymi: (dr hab. Izabella Maria Łukasik, *Skuteczność pedagoga wobec trudnych zachowań uczniów*; dr hab. Zdzisława Janiszewska-

Nieścioruk, prof. UZ, *Możliwe zakresy reorganizacji wspierania Osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin*; dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba, prof. PUZ, *Marzenia dzieci ze spektrum zaburzeń autystycznych – na podstawie analizy rysunków uczniów z Polski i Brazylii*; dr hab. Jadwiga Uchyła-Zroski, prof. WSA, *Świetlice środowiskowe dla dzieci i młodzieży oraz ich współczesna rola opiekuńczo-wychowawcza*; dr hab. Inetta Nowosad, prof. UZ, *Kliniczny model kształcenia nauczycieli i jego potencjał aplikacyjny*; dr Jolanta Lipińska-Lokś, *Trudne zachowania uczniów ze SPE w przestrzeni szkoły – profilaktyka i interwencja*; dr Joanna Gładyszewska-Cybulko, *Uczeń z zaburzeniami zachowania – diagnoza niekliniczna i kliniczna w kontekście pojawienia się nowej Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych i inni*).

W trakcie obrad sesji trzeciej (*Podnoszenie jakości pracy placówek oświatowych dawniej i obecnie*) wyrażono troskę o efektywność współczesnego systemu edukacji. Zwrócono uwagę na konieczność wspierania ucznia we wszechstronnym rozwoju, na zadania placówek udzielających wsparcia. Podkreślono rangę przedmiotów artystycznych oraz wskazano na specyfikę ich realizacji w kształceniu masowym, specjalnym oraz zawodowym (prof. dr hab. Halyna Nikolai i dr hab. Mirosław Kisiel, prof. UŚ, *Muzyka płaszczyzną wychowania interkulturowego przyszłych nauczycieli – polsko-ukraińskie edukacyjne sploty przeszłości i teraźniejszości*; dr hab. Paweł Cybulko, *Propozycja zastosowania tyflomuzykoterapii we współczesnym procesie edukacji specjalnej*; dr hab. Rafał Majzner, *Emisja głosu nauczyciela dawniej i dziś – wybrane refleksje*; dr hab. Lidia Kataryńczuk-Mania, prof. UZ, *Edukacja muzyczna najmłodszych wyzwaniem współczesności*; dr Anna Łuczak, *Miejsce edukacji muzycznej w szkole ogólnokształcącej: wczoraj, dziś, jutro*). Wyeksponowano także zadania i role nauczycieli, kadry zarządzającej oraz istotę rozwoju poprzez *lifelong learning* uczenie się przez całe życie (dr Lucja Reczek-Zymróż, *Znaczenie nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej we współpracy z rodzicami*; dr Zuzanna Sury i dr Katarzyna Smoter, *Zmiany w organizacji nadzoru pedagogicznego a jakość pracy placówek oświatowych w opiniach kadry zarządzającej szkołami*; dr Dorota Anna Mętrak i dr Ewelina Rzońca, *Znaczenie umiejętności uczenia się przez całe życie w opinii studentów pedagogiki*).

Podjęto również aktualne tematy dotyczące różnych wyzwań stawianych procesowi edukacji (kształceniu i wychowaniu) w trakcie pandemii oraz przedstawiono diagnozę niektórych podmiotów funkcjonujących w kryzysie (dr Małgorzata Karczewska, *Wykorzystanie strony TED na zajęciach z praktycznej nauki języka angielskiego w systemie stacjonarnym i zdalnym*; dr Aneta Klementowska, *Realizacja funkcji opiekuńczo-wychowawczej*

w wiejskich rodzinach wielodzietnych w czasach pandemii Covid-19 – wybrane problemy; dr Urszula Hudaszek, *Zabawa w czasie pandemii – relacje z doświadczeń*; dr Agnieszka Gabryś, dr Magdalena Boczkowska, dr Anna Lada, *Wybrane psychospołeczne korelaty postrzeganych pozytywnych zmian w funkcjonowaniu w czasie trwania pandemii COVID-19 u studentów*).

Następnie w trakcie trwania sesji czwartej wszczęto debatę dotyczącą wyzwań oraz celów edukacji przyszłości (dr hab. Aleksandra Siedlaczek-Szwed, prof. UJD, *Determinanty inkluzji edukacyjnej*; dr hab. Ewa Pasterniak-Kobyłecka, prof. UZ, *O potrzebie intensyfikacji edukacji estetycznej w szkole*; dr Jolanta Maciąg, *Współczesne wyzwania szkoły jako organizacji uczącej się*; dr Natalia Ruman, *Konwersacja w triadzie szkolnej – aspekty edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju*; dr Magdalena Bełza-Gajdzica, *Oczekiwania wobec nauczyciela jako wyzwania edukacji przyszłości*). Swoje doświadczenia związane z projektem dotyczącym wrażliwości międzykulturowej zaprezentowali nauczyciele i uczniowie z amerykańskich i polskich placówek oświatowych, podkreślając wagę integracji międzykulturowej, pamięci i tradycji oraz wartość projektu zarówno dla obecnych jak i przyszłych relacji międzykulturowych, dla postawy otwartości i akceptacji różnorodności. (mgr Jakub Niewiński, mgr Debra Maller (Rahway High School w New Jersey, USA), *Intercultural Sensitivity – an important competence in Polish and American schools on the example of the project „Multiculturalism with the Click of a Mouse”*).

Dodatkowo równolegle trwała sesja piąta obrad, w której swoimi doświadczeniami z pracy w szkole dzielili się nauczyciele, studenci i opiekunowie praktyk. Dyskutowano na temat innowacji, nowych technologii oraz realizacji nowoczesnych programów edukacyjnych. Ogółem wygłoszono blisko 70 referatów.

Na zakończenie przewodniczące komitetów naukowego i organizacyjnego podziękowały wszystkim uczestnikom z kraju i zagranicy za przedstawienie niezwykle ciekawych tematów, przygotowanie prezentacji i głosów w dyskusji, która podczas wszystkich sekcji toczyła się równolegle na czacie. Było to miejsce zarówno wymiany poglądów, jak i wskazywania i przesyłania materiałów rozszerzających tematykę danego referatu. Dr hab. Małgorzata Kabat, prof. UAM oraz dr hab. Ewa Pasterniak-Kobyłecka, prof. UZ wyraziły również wdzięczność wszystkim osobom zaangażowanym w przygotowanie konferencji (dr hab. Lidii Kataryńczuk-Mania, dr Ewie Johnson, dr Anicie Famule-Jurczak). W podsumowaniu organizatorki zauważyły, że na edukacyjnej linii czasu istniały sprzyjające, jak i niekorzystne zmiany, które zostały zauważone w proponowanych i przedstawionych referatach oraz w dyskusjach. Ujawniono bogactwo i różnorodność ofert oświatowych

---

w dynamicznie zmieniających się warunkach płynnej rzeczywistości. W podsumowaniu konferencji wspomniano również, że szkoły czekają nowe edukacyjne wyzwania, dlatego, warto wyeksponować pozytywne trendy, minimalizując redundantne informacje, warto również dzielić się wiedzą i praktycznymi doświadczeniami.